

REISHANDLEIDING KLEINE HUISDIEREN OP REIS IN DE EUROPESE UNIE

*Deze uitneembare handleiding geeft een duidelijk overzicht van de wettelijke vereisten rond het reizen **zonder commercieel doel** met honden, katten of fretten op het grondgebied van de EU. Door de nieuwe reglementering zijn de verschillen tussen de lidstaten alvast heel wat kleiner geworden.*

Ook wordt een deel besteed aan de zogenaamde derde landen, omdat dit implicaties heeft voor het opnieuw betreden van de EU.

Indien het dier de grens overgaat om van eigenaar te veranderen of om verkocht te worden, zijn bovenop de basisvereisten nog andere wetten van toepassing. Hiervoor neemt u best contact op met de PCE (Provinciale Controle Eenheid) van uw provincie.

*Ook dieren die zonder verantwoordelijke reizen, worden beschouwd als **commercieel verkeer**.*

Hou er alvast rekening mee dat alle beschreven stappen enkel mogen uitgevoerd worden door een erkend dierenarts.

BASISREGELS BINNEN DE EU

Deze principes gelden ook voor alle lidstaten die in mei 2004 toegetreden zijn tot de Europese Unie. Ter opfrissing vindt u de huidige samenstelling van de Europese Unie terug in tabel 1.

Tabel 1: Europese lidstaten

België
Cyprus
Denemarken (ook Greenland en Faeroe Eilanden)
Duitsland
Estland
Finland
Frankrijk (ook Frans Guyana, Gaudeloupe, Martinique, Réunion)
Gibraltar
Griekenland
Hongarije
Ierland
Italië
Letland
Litouwen
Luxemburg
Malta
Nederland
Oostenrijk
Polen
Portugal
Slovenië
Slowakije
Spanje (ook Balearen en Canarische Eilanden)
Tsjechië
Verenigd Koninkrijk

Zweden

Identificatie: microchip of tatoeage

Zodra een hond, kat of fret een grens overgaat, moet deze geïdentificeerd zijn. Onder identificatie wordt een leesbare microchip of een duidelijk leesbare tatoeage verstaan. De tatoeage wordt als overgangsmaatregel nog aanvaard tot 3 juli 2011. Vanaf die datum zijn enkel nog microchips toegestaan.

De microchip moet voldoen aan **ISO-norm** 11784 of aan bijlage A van ISO-norm 11785. Indien dit niet het geval is, moet de verantwoordelijke zelf een leestoeel verstrekken bij elke controle.

De lidstaten die dit wensen, mogen ook tijdens de overgangperiode eisen dat de dieren met een microchip geïdentificeerd zijn. Dit geldt reeds voor Malta, het Verenigd Koninkrijk en Ierland.

Voor honden in het bijzonder geldt bijkomend (Belgische wetgeving) dat elke identificatie dient gepaard te gaan met een **registratie** in de databank van de BVIRH, zelfs indien de hond geboren werd vóór 1 september 1998, ingangsdatum van de identificatie- en registratieverplichting. Een registratie kost €12.39 aan de dierenarts, die vanzelfsprekend zijn kosten doorrekent.

Voor katten en fretten bestaat geen registratieverplichting, maar ze is wel mogelijk. Dit mag niet gebeuren via de documenten van de BVIRH, wel via aparte documenten van ID Chips, die overigens goedkoper zijn.

Rabiësvaccinatie

Alle honden, katten en fretten die een grens overgaan, moeten gevaccineerd zijn tegen rabiës. Voorafgaandelijk aan de vaccinatie dienen deze dieren geïdentificeerd te zijn.

- Een **primovaccinatie** voor rabiës is pas geldig na **21 dagen**.
- Een **herhalingsenting** buiten de geldigheidsperiode zoals bepaald door de fabrikant in de bijsluiter wordt beschouwd als primovaccinatie.
- Een herhalingsenting binnen de geldigheidsperiode zoals bepaald door de fabrikant in de bijsluiter is meteen geldig, op voorwaarde dat dit kan gestaafd worden door de nodige documenten (vorige enting vermeld in Europees paspoort of op vaccinatiecertificaat).
- De **geldigheidsduur** van de vaccinatie wordt berekend volgens de instructies op de bijsluiter van de fabrikant.

Ter informatie vindt u in een tabel het overzicht van de momenteel in België beschikbare vaccins en hun bijsluiterbepalingen.

Samenvatting bijsluiters rabiësvaccins beschikbaar in België (bron: DMV 2006, Point Vétérinaire)

Rabdomun: vaccinatie mogelijk vanaf 7 weken; indien gevaccineerd wordt vóór 12 weken dient de vaccinatie herhaald op deze leeftijd (interferentie met maternale antistoffen); bescherming na 7-10 dagen; geldigheidsduur 3 jaar voor honden, 4 jaar voor katten.

Rabisin: vaccinatie mogelijk vanaf 4 weken als de moeder niet gevaccineerd werd, anders vanaf 3 maanden; als de primovaccinatie uitgevoerd werd vóór 3 maanden dient een rappel gegeven te worden na 6 maanden; overige rappels geschieden om de 3 jaar.

Nobivac rabies: vaccinatie mogelijk vanaf 3 maand, indien vroeger vaccinatie herhalen op 3 maand, rappel om de 3 jaar.

Voor **fretten** is enkel Rabisin geregistreerd. Volgens de bijsluiters kan een fret gevaccineerd worden vanaf de leeftijd van 3 maanden, met een jaarlijkse herinenting.

Europees paspoort voor gezelschapsdieren

Dit paspoort is een sanitair document, dat verplicht de hond, kat en fret moet vergezellen zodra hij een grens overschrijdt. Hierin worden volgende **gegevens** opgenomen:

- De identificatie
- De naam en het adres van de eigenaar
- De rabiësvaccinatie
- De overige vaccinaties
- Gezondheidsattesten
- Uitslagen van titerbepalingen van rabiëstantistoffen
- Gegevens over de behandelingen tegen teken en echinococcus

Telkens iets ingevuld wordt in het paspoort, dient de erkende dierenarts de **identificatie te controleren!**

Reeds afgeleverde rabiëscertificaten worden als geldig beschouwd, mits ze voldoen aan 3 cumulatieve voorwaarden :

- ze zijn afgegeven vóór 3 juli 2004;
- de geldigheidsduur is nog niet verlopen;
- ze voldoen aan de in de verordening aangegeven voorwaarden, met andere woorden ze waren geïdentificeerd vooraleer ze gevaccineerd werden en het identificatienummer is ook op het certificaat vermeld.

Vermits vóór 3 juli 2004 de certificaten voor het buitenland slechts 1 jaar geldig waren, betekent dit dat ze vanaf 3 juli 2005 niet meer aanvaard worden.

BIJZONDERE GEVALLEN

Niet-gevaccineerde dieren jonger dan 3 maand

Individuele lidstaten kunnen toestaan dat honden, katten of fretten die jonger zijn dan 3 maand en niet gevaccineerd zijn, toch kunnen reizen onder volgende voorwaarden:

- ze beschikken over een paspoort
- ze hebben vanaf de geboorte op de geboorteplek geleefd zonder in contact te komen met wilde dieren
- of ze vergezellen de moeder waarvan ze nog afhankelijk zijn.
-

Verenigd Koninkrijk, Ierland, Malta, Zweden, Cyprus: dieren jonger dan 3 maanden zijn niet toegelaten.

België: dieren jonger dan 3 maanden en niet gevaccineerd tegen rabiës zijn toegelaten voor zover ze afkomstig zijn uit een van volgende rabiësvrije landen:

- Cyprus
- Denemarken
- Groot Hertogdom Luxemburg
- Finland
- Griekenland
- Ierland
- Italië
- Nederland
- Noorwegen
- Malta
- Portugal
- Tsjechië
- Verenigd Koninkrijk
- IJsland
- Zweden
- Zwitserland

Een bijkomende voorwaarde hierbij is evenwel dat de dieren naast identificatie en paspoort ook vergezeld zijn van een door de eigenaar ondertekende verklaring. Daarin moet bevestigd worden dat het dier sinds zijn geboorte op zijn geboorteplaats heeft verbleven en niet in contact is geweest met dieren die mogelijk besmet waren met rabiës.

Frankrijk, Italië, Finland: laten geen gezelschapsdieren toe jonger dan 3 maand en niet gevaccineerd tegen rabiës.

Andere bestemmingen: toegelaten indien de dieren naast identificatie en paspoort ook vergezeld zijn van een door de eigenaar ondertekende verklaring die bevestigt dat het dier sinds zijn geboorte op zijn geboorteplaats heeft verbleven en niet in contact is geweest met dieren die mogelijk besmet waren met rabiës.

Bijzondere bepalingen voor Zweden, Malta, Cyprus, Ierland en het Verenigd Koninkrijk

Gedurende een overgangperiode van 5 jaar mogen Malta, Ierland, Zweden en het Verenigd Koninkrijk strengere eisen opleggen. Deze periode kan worden verlengd.

Wat zijn de verschillen?

Identificatie

Malta, Ierland en het Verenigd Koninkrijk aanvaardden tot voor kort de tatoeage niet als geldige identificatie. Aangezien België al langer beschikt over een verplicht identificatie- en registratiesysteem mag in België de procedure toch al begonnen worden als het dier geïdentificeerd is met een leesbare tatoeage. Dit wil zeggen dat ze eerst getatoeëerd mogen zijn, vervolgens gevaccineerd worden en getest worden op rabiësantistoffen. Vóór het betreden van het grondgebied dient het dier evenwel toch gechipt te worden. Zweden aanvaardt zowel de microchip als de tatoeage.

Antistoffenbepaling

Zowel voor Zweden, Malta, Ierland als het VK dient bijkomend een **titerbepaling** voor rabiësantistoffen te gebeuren. Onderzoek mag in België alleen in het Pasteurinstituut gebeuren en de titer dient minstens 0,5 IE/ml te bedragen. Het tijdstip van titerbepaling is afhankelijk van het land.

Het Verenigd Koninkrijk en Ierland stellen geen vaste datum voorop. Als het gaat om een herhalingsenting en je bent zeker van de vorige enting, is titerbepaling tegelijkertijd mogelijk. Voor een eerste vaccinatie wacht je best een maand.

Voor Malta moet je in elk geval minstens 30 dagen wachten vooraleer bloed te nemen.

Voor Zweden mag de titerbepaling ten vroegste 120 dagen na de laatste rabiësvaccinatie gebeuren en binnen het jaar na vaccinatie.

Vergeet niet dat bloedname enkel mag uitgevoerd worden door een erkende dierenarts! Deze dient ook de identificatie te controleren vóór de bloedafname.

De uitslag dient vermeld te worden in het paspoort en de originele uitslag dient het dier te vergezellen.

Titratie is eenmalig mits de herhalingsvaccinaties uitgevoerd worden volgens het schema van de fabrikant.

Wachttijd na titerbepaling

Dieren kunnen ten vroegste 180 dagen na de titerbepaling naar Malta, het VK of Ierland reizen. Referentiedatum hiervoor is de datum van bloedafname, die dan ook correct op het analyseformulier moet vermeld staan.

Zweden legt geen bijkomende wachttijd op.

Echinococcose en teken

Tekenbehandeling is enkel nodig voor reizen naar Malta, Cyprus, het Verenigd Koninkrijk en Ierland. Alleen het gebruik van fipronil (Frontline) door een erkende dierenarts wordt aanvaard. Echinococcusbehandeling is nodig voor zowel Malta, Cyprus, het Verenigd Koninkrijk, Ierland als Zweden. Hiervoor dien je praziquantel te gebruiken. De toediening moet wel door een erkende dierenarts gebeuren. Pillen meegeven aan de eigenaar is dus uit den boze. Om braken in de auto te vermijden en om je als dierenarts te valoriseren, lijkt een injectie de meest aangewezen methode.

Tijdstip van behandeling varieert naargelang het land. Voor Malta, het Verenigd Koninkrijk en Ierland moet de teken- en echinococcusbehandeling uitgevoerd worden binnen de 24 tot 48 uur vóór vertrek. Voor Zweden binnen de 1-10 dagen vóór het betreden van het grondgebied. Deze behandelingen dienen ook genoteerd te worden in het Paspoort!

De vroegere 'import permit' voor Zweden moet niet meer aangevraagd worden. De vaccinatie tegen leptospirose en hondeziekte is niet meer verplicht (maar wel aangeraden).

Gezondheidsonderzoek

Voor Malta, het Verenigd Koninkrijk en Ierland wordt een behandeling tegen teken en echinococcus gevraagd tussen 24 en 48 u vóór inschepen. Ter gelegenheid hiervan dient een klinisch onderzoek uitgevoerd te worden.

Al deze gegevens moeten opgenomen worden in het paspoort. Legalisatie door de PCE is niet meer nodig.

Voor Zweden is geen gezondheidsonderzoek nodig.

Grenspost

Toegang tot het VK is beperkt tot bepaalde toegangsroute. Controle gebeurt steeds.

Bij reizen naar Zweden dient de eigenaar zich aan te bieden aan de grensinspectiepost.

Jonger dan 3 maand

Dieren jonger dan 3 maand mogen niet in het verkeer gebracht worden vóór ze de vaccinatiegerechtigde leeftijd bereikt hebben en zonder geldige titerbepaling ondergaan te hebben. De betrokken landen mogen wel bijzondere afwijkingen toestaan.

Bijzondere bepalingen voor Finland

Reizen naar Finland vereist ook een behandeling tegen echinococcus met praziquantel (of epsiprantel) binnen de 30 dagen vóór het betreden van het grondgebied. Antistoffenbepaling is niet nodig.

Bijzondere bepalingen voor Denemarken

Dieren die tegen hondsdolheid gevaccineerd werden als ze jonger dan één jaar waren, dienen gehervaccineerd te worden na één jaar.

Commercieel verkeer van honden, katten en fretten

Honden, katten en fretten die reizen omwille van handelsdoeleinden dienen ook te voldoen aan de algemene vereisten. Ze dienen eveneens te voldoen aan de Europese Richtlijn 92/65/EEG), wat onder meer extra een klinisch onderzoek binnen 24 uur vóór vertrek inhoudt. Om te vermijden dat commercieel verkeer frauduleus zou doorgaan als niet-commercieel verkeer, zullen ook maximum aantallen vastgelegd worden. Indien gereisd wordt met een groter aantal dieren, zal dit verkeer automatisch aanzien worden als commercieel verkeer. Een Europees Paspoort voor Gezelschapsdieren is dus wel degelijk nodig voor het commercieel verkeer.

VERKEER UIT DERDE LANDEN

Basisprincipes

Derde landen worden ingedeeld in 2 groepen. Een eerste groep behoort niet tot de Europese Unie, maar omvat landen die betreffende het voorkomen en de bestrijding van rabiës dezelfde status hebben als de EU-landen (tabel 2). De tweede groep omvat alle overige landen, waarvan verwacht wordt dat mogelijke invoer van rabiës reëel is. Als bij een reis uit de tweede groep overig landen meer dan 5 dieren meegebracht worden, wordt deze beschouwd als commercieel verkeer en dienen bijgevolg aan meer voorwaarden voldaan te worden. **Opgelet! De gegevens verstrekt onder deze rubriek gelden voor het betreden van de EU vanuit deze landen. De landen van bestemming kunnen zelf ook aanvullende eisen stellen om hun grondgebied te betreden. Deze worden echter zo vaak aangepast dat u best steeds contact opneemt met de betrokken ambassade vóór vertrek. Hiertoe kan ook de legalisatie van documenten behoren. Hiervoor moet tijdig contact opgenomen worden met de PCE van uw provincie.**

De algemene principes om het grondgebied van de EU te betreden, zijn wel van belang indien het dier terugkeert.

Tabel 2: landen met gelijkwaardig rabiësstatuut als EU

Andorra	Barbados	Frans Polynesië
Antigua en Barbuda	Belorussia	Guam
Argentinië	Bermuda	Hongkong
Aruba	Canada	IJsland
Ascension	Chili	Jamaïca
Australië	Falklandeilanden	Japan
Bahrein	Fiji	Kaaymaneilanden

Kroatië	Noorwegen	Taiwan
Liechtenstein	Roemenië	Trinidad en Tobago
Mauritius	Rusland	Vanuatu
Mayotte	San Marino	Vaticaanstad
Mexico	Singapore	Verenigde Staten
Monaco	St Helena	Verenigde Arabische Emiraten
Montserat	St Kitts en Nevis	Wallis en Futuna
Nederlandse Antillen	St Pierre en Miquelon	Zwitserland
Nieuw Caledonië	St Vincent en de Grenadinen	
Nieuw Zeeland		

Reizen naar landen uit tabel 2

Heel eenvoudig, hierbij gelden dezelfde eisen als voor reizen binnen de EU.

Voor dieren die niet afkomstig zijn uit een lidstaat en dus niet beschikken over een Europees paspoort, is een modelcertificaat vastgelegd in de Europese Beschikking 2004/203/EG.

Reizen naar overige derde landen

Indien ze uit een ander derde land afkomstig zijn en op het grondgebied van een lidstaat binnengebracht worden, moeten ze:

- geïdentificeerd zijn
- gevaccineerd zijn tegen rabiës
- een titerbepaling van antistoffen ondergaan hebben, ten vroegste 30 dagen na vaccinatie en ten laatste 3 maand vóór vertrek. Het onderzoek moet steeds uitgevoerd worden door een daartoe aangewezen dierenarts en in een erkend laboratorium. Deze titerbepaling is ook eenmalig mits herhalingsvaccinaties uitgevoerd worden volgens het schema van de fabrikant.

De wachttijd van 3 maand vervalt indien een geldige titerbepaling uitgevoerd werd vóór het verlaten van het grondgebied van de Gemeenschap. In de praktijk betekent dit dat een dier dat reist naar een derde land dat niet vermeld is in tabel 2 best een titerbepaling ondergaat vooraleer op reis te vertrekken!

Indien ze naar Zweden, Ierland of het Verenigd Koninkrijk willen, moeten ze in quarantaine, tenzij ze zich in orde maken in een ander land van het grondgebied van de Gemeenschap.

Bovenstaande bepalingen moeten vastgelegd zijn in een modelcertificaat (zie beschikking 2004/203/EG) afgegeven door een officiële dierenarts of in het paspoort indien het dier opnieuw binnenkomt.

Noorwegen

Noorwegen is weliswaar geen lid van de EU maar toch een frequente vakantiebestemming. Dus toch enige toelichting bij de vereisten. Deze zijn identiek als de vereisten voor Zweden wat betreft identificatie, vaccinatie, paspoort, bloedonderzoek en echinococcusbehandeling. Men dient zich eveneens steeds te melden aan de grensinspectiepost bij het betreden van het land. Bijkomend dient de echinococcusbehandeling herhaald te worden door een lokale dierenarts binnen de 7 dagen na het betreden van het grondgebied.

Zwitserland

Zwitserland is evenmin een Europese lidstaat en stelt bijzondere eisen. De vaccinatie tegen rabiës is pas geldig na 30 dagen en slechts gedurende 12 maanden. De dieren dienen minstens 3 maand oud te zijn als ze gevaccineerd worden. De wachttijd van 30 dagen vervalt alleen als kan bewezen worden dat het dier jaarlijks gevaccineerd werd. Ter gelegenheid van de vaccinatie moet een klinisch onderzoek uitgevoerd zijn. In het paspoort moet vermeld zijn dat het dier in goede gezondheid verkeerde ten tijde van de vaccinatie. Het Europees paspoort, met de overige vermeldingen zoals vereist voor het reizen binnen de EU, is verder voldoende. Er hoeft dus geen apart certificaat uitgereikt te worden.

Dieren jonger dan 3 maand kunnen mee naar Zwitserland, op voorwaarde dat ze vergezeld zijn van een gezondheidscertificaat dat maximaal 10 dagen geldig is.

Als meer dan 3 dieren tegelijk meegenomen worden, of als ze niet vergezeld zijn, moeten ze gecontroleerd worden aan de grensinspectiepost. Informeer je hiervoor op voorhand, want dit is niet aan elke grensovergang mogelijk.

SANCTIES

Grenscontroles binnen de Europese Unie bestaan al lang niet meer. Wegcontroles en controles tijdens de wandeling kunnen natuurlijk altijd. De bevoegde autoriteit van de betrokken lidstaat waar de controle uitgevoerd wordt, heeft meerdere opties:

- het dier terugzenden naar het land van oorsprong;
- het dier onder officieel toezicht plaatsen gedurende een periode nodig om aan de gezondheidsvoorschriften te voldoen, op kosten van de eigenaar;
- als bovenvermelde oplossingen niet mogelijk zijn, het dier afmaken.

ENKELE INTERESSANTE WEBSITES

Noorwegen <http://dyrehelsetilsynet.mattilsynet.no>

Finland www.mmm.fi/el/raj/tuo_elaimet_en.html

Denemarken www.uk.foedevarestyrelsen.dk/Forside.htm

Zwitserland www.bvet.admin.ch

Zweden www.sjv.se

VK www.defra.gov.uk/animalh/quarantine/index.htm

Malta www.veterinary.gov.mt